Erven en schenken

29 oktober 2026

Schenken en erven raken aan meer dan geld

Financieel
Wat heb ik zelf nodig en wat kan ik missen?

Fiscaal
Wat zijn de mogelijkheden?

Fiscaal en juridisch
Hoe leg ik mijn keuzes vast?

Persoonlijk en emotioneel
Wat vind ik belangrijk en hoe bespreek ik dat met mijn naasten?

Feiten

2 op de 3 Nederlanders heeft geen testament

De meeste erfenissen worden verkregen tussen 50 en 60 jaar

44% van de Nederlanders geeft aan voldoende inzicht te hebben in wat er is geregeld

Weet jij wat er gebeurt als je overlijdt, en past dat bij wat je nu wilt?

Op welk moment in jouw leven had een financieel steuntje in de rug veel verschil gemaakt?

Met wie zou jij hierover eens willen praten?

Hoe, wat, wanneer is jouw vermogen het meeste waard?

Voor wie?
Voor jezelf, voor mensen om je heen of voor een doel dat je belangrijk vindt.

Waarvoor?
Voor zekerheid, kansen of ervaringen.

Wanneer?
Nu, later of na overlijden?

Programma

- Introductie
- Overgang van opgebouwd vermogen naar toekomstige erfgenamen
- In gesprek met je naasten
- Levenstestament
- Vragen
- Borrel en napraten

Even voorstellen

Evelien
Jurist

Als jouw naasten morgen jouw financiële zaken zouden moeten regelen, weten ze dan wat je hebt geregeld en wat je belangrijk vindt?

Vermogen

Opbouwen van vermogen, bijvoorbeeld door:

- Inkomsten uit loondienst
- Inkomsten uit onderneming
- Inkomsten uit beleggingsvermogen
- Overwaarde eigen woning

Bij overlijden vererft het vermogen naar jouw erfgenamen

Wie zijn jouw erfgenamen?

Erfgenamen

Erfgenamen volgens de wet:

Gehuwd/geregistreerd partner

Partner en kinderen

- Kinderen kunnen hun erfdeel niet gelijk opeisen

Let op! Samenlevingscontract zorgt niet voor erfgenaamschap van de partner

Ongehuwd (zonder kinderen)

Ouders, broers en zussen

Ouders erven minimaal 1/4^{e}

Bij overlijden zonder ouders, broers en zussen erft verdere familie (opa, oma, ooms, tantes, neven, nichten)

Erfgenamen

Testament

- Zelf bepalen wie jouw erfgenamen zijn
- Mogelijkheid tot onterving
- Regeling voor de situatie dat eerst benoemde erfgenamen niet erven
- Goede doelen

Zonder testament geldt de regeling volgens de wet

Testamenten

Regelingen in een testament

Hoe wordt het vermogen verdeeld?

Wanneer kunnen erfgenamen hun erfdeel opeisen?

Bepalingen die de mogelijkheid geven om belasting te besparen

Wie mag de nalatenschap afwikkelen?

Wie zorgt er voor minderjarige kinderen en beheert hun vermogen?

Mag een erfenis worden gedeeld met de ‘koude kant’?

Testamenten

Regelingen in een testament

Wat gebeurt er met jouw onderneming als jij overlijdt?

Wie zetten de onderneming voort?
- Fiscale voordelen (BOR)

Afspraken met compagnons
- Denk ook aan aandeelhoudersovereenkomst / statuten

Schenking

Uit vrijgevigheid

Belastingvrij vermogen overhevelen naar toekomstige erfgenamen

Schenking met de warme hand (contant)

Schenking op papier

Periodieke schenking aan goede doelen

Schenking

Schenking met de **warme hand** (contant)

- Jaarlijks vrijgesteld bedrag
- Eenmalig verhoogde vrijstelling (kind)

Schenking

Op papier

- Schuldigerkenning
- Opeisbaarheidsgronden
- Jaarlijks rente betalen over de schuld (6%)
  - Rente moet daadwerkelijk worden betaald!
- Schuld wordt bij overlijden op de nalatenschap in mindering gebracht
- Notariële akte vereist

Door een schenking op papier wordt de nalatenschap verlaagd

- De rentebetalingen verlagen het vermogen.
- De geschonken bedragen komen bij overlijden belastingvrij toe aan de begiftigden (die vaak ook erfgenaam zijn).

Schenkingsvrijstellingen 2026

Schenking	Bedrag	Belangrijkste voorwaarden
Ouders aan kind Jaarlijks	**€ 6.908**	Per kind. Ouders tellen samen als één schenker, ook na scheiding.
Overige schenkers Jaarlijks	**€ 2.769**	Ook voor kleinkinderen. Partners tellen samen als één schenker.
Ouders aan kind Eenmalig, vrij te besteden*	**€ 33.129**	Kind of partner is 18–40 jaar. Niet eerder een verhoogde vrijstelling van deze ouders gebruikt.
Ouders aan kind Eenmalig, dure studie*	**€ 69.009**	Leeftijdseis als hierboven. Dure studie (≥ € 20.000/jaar), notariële akte en extra voorwaarden.

* De 40e verjaardag telt mee. Een verhoogde vrijstelling vervangt de jaarlijkse vrijstelling.
De ontvanger moet hiervoor aangifte schenkbelasting doen.

Eigen woning: sinds 1 januari 2024 geen aparte verhoogde vrijstelling (jubelton).

Tarieven en vrijstellingen erfbelasting 2026

Erfgenaam	Vrijstelling	Eerste € 158.669*	Meerdere*
Partner[1]	€ 828.035	10%	20%
Kind, stiefkind of pleegkind	€ 26.230	10%	20%
Kind met een beperking[2]	€ 78.671	10%	20%
Kleinkind	€ 26.230	18%	36%
Achterkleinkind / verdere afstammeling	€ 2.769	18%	36%
Ouder[3]	€ 62.110	30%	40%
Overige erfgenamen	€ 2.769	30%	40%

[1] Pensioen of lijfrente kan de partnervrijstelling verlagen.
[2] Alleen bij voldoen aan de voorwaarden voor beperking en onderhoud door de overledene.
[3] Als beide ouders erven, geldt de vrijstelling voor hen samen.

Voorbeeld schenking op papier

Echtpaar met drie kinderen en € 500.000 vermogen

- € 300.000,00 overwaarde woning
- € 200.000,00 overige bezittingen en spaargeld

Vijf jaar jaarlijks € 6.908 per kind schenken op papier

Vader overlijdt als eerste, moeder vijf jaar later

Moeder doet tussentijds geen nieuwe schenkingen

Eenvoudig rekenvoorbeeld

- Zonder rente op erfdelen
- Zonder fictief vruchtgebruik

Te vererven vermogen: met en zonder schenking

Rentebetaling per jaar aan de 3 kinderen samen (6%)

Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Jaar 4	Jaar 5	Totaal
€ 1.243	€ 2.487	€ 3.730	€ 4.974	€ 6.217	**€ 18.652**

Zonder schenking

Overwaarde woning	€ 300.000
Spaargeld	€ 200.000
Schuld aan de kinderen	€ 0
Gezamenlijk nettovermogen	**€ 500.000**

Met 5 jaar schenken op papier

Overwaarde woning	€ 300.000
Spaargeld na rentebetalingen	€ 181.348
Schuld aan de kinderen	– € 103.620
Gezamenlijk nettovermogen	**€ 377.728**

Berekening schenking:
5 jaar × 3 kinderen × € 6.908 per jaar =
€ 103.620 schenkingsschuld.

Belastingbesparing bij overlijden van vader

Erfbelasting	Zonder schenken	Met schenken op papier
Bij overlijden vader	€ 10.881	€ 6.296

Belastingbesparing € 4.585

Vereenvoudigd voorbeeld met tarieven en vrijstellingen van 2026. Bedragen afgerond op hele euro’s. Geen volledige nettoberekening. Het vermogenseffect van betaalde erfbelasting en eventueel vruchtgebruik of afwaardering van de erfdelen blijven buiten beschouwing.

Belastingbesparing bij overlijden van moeder

Erfbelasting	Zonder schenken	Met schenken op papier
Bij overlijden moeder	€ 23.381	€ 12.630

Belastingbesparing € 10.751

Vereenvoudigd voorbeeld met tarieven en vrijstellingen van 2026. Bedragen afgerond op hele euro’s. Geen volledige nettoberekening. Het vermogenseffect van betaalde erfbelasting en eventueel vruchtgebruik of afwaardering van de erfdelen blijven buiten beschouwing.

Belastingbesparing over beide overlijdens

Erfbelasting	Zonder schenken	Met schenken op papier
Totaal beide overlijdens	€ 34.262	€ 18.926

Totale belastingbesparing € 15.336 (circa 45%)

Vereenvoudigd voorbeeld met tarieven en vrijstellingen van 2026. Bedragen afgerond op hele euro’s. Geen volledige nettoberekening. Het vermogenseffect van betaalde erfbelasting en eventueel vruchtgebruik of afwaardering van de erfdelen blijven buiten beschouwing.

Conclusie

Schenkingen (op papier) kunnen erfbelasting verminderen

Regelingen in testament voor fiscale optimalisatie

Financiële planning helpt inzicht te creëren

Wat zou jij met je naasten willen bespreken over schenken en nalaten?

In gesprek met je naasten

Uiteindelijk moeten de erfgenamen de nalatenschap afwikkelen

Na je overlijden moeten je naasten uitzoeken wat je hebt geregeld. Vooraf uitleg geven helpt hen daarbij.

Inzichten vooraf geven helderheid

Keuzes toelichten zorgt voor begrip

In gesprek met je naasten

Voor ouders

Ik wil graag vertellen wat ik heb geregeld en waarom ik daarvoor heb gekozen

Voor kinderen

Als jou wat overkomt, wil ik graag weten wat je belangrijk vindt en wat je van mij verwacht

Levenstestament

- Voor de situatie dat je er nog wel bent maar niet meer in staat bent om te handelen
- Aanwijzen gevolmachtigde
  - Zijn vaak ook toekomstige erfgenamen
- Waar zegt een gevolmachtigde ‘ja’ tegen?
  - Als iemand namens jou mag handelen, heeft hij inzicht nodig.
  - Weet degene die jij wilt aanwijzen wat je verwacht, en wil diegene deze taak ook op zich nemen?
- Levenstestament kan een start zijn om inzichten te delen en het gesprek aan te gaan

En nu?

Inzicht in je financiële toekomst
Wat heb je zelf nodig en hoe ontwikkelt je vermogen zich?

Weten wat er al geregeld is
Wat staat er in je huidige afspraken en passen die nog bij jouw wensen?

In gesprek met je naasten
Bespreek wat je belangrijk vindt en welke verwachtingen er leven.

Je wensen concreet maken
Aan wie wil je iets meegeven, waarvoor en op welk moment?

Afspraken vastleggen of actualiseren
Denk aan je testament, levenstestament of afspraken over een schenking.

Hulp bij jouw volgende stap
Praat met ons verder tijdens de borrel of maak een telefonische afspraak met Evelien.

Bedankt voor
je komst

MKBTR JURISTEN

Neem contact op met Evelien voor een afspraak

E-mail

evelien.vandenbrink@mkbtr.nl

Bel of app

0318-731001

Belastbaar vermogen bij overlijden van vader

Moeder en 3 kinderen erven ieder ¼ van de nalatenschap van vader.

Berekening	Zonder schenking	Met schenking
Gezamenlijk nettovermogen	€ 500.000	€ 377.728
Nalatenschap vader (½)	€ 250.000	€ 188.864
Erfdeel per persoon (¼)	€ 62.500	€ 47.216
Vrijstelling per kind (2026)	– € 26.230	– € 26.230
Belastbaar per kind	**€ 36.270**	**€ 20.986**
Belastbaar moeder	€ 0	€ 0
Totaal belastbaar (3 kinderen)	**€ 108.810**	**€ 62.958**
Erfbelasting per kind (10%)	**€ 3.627**	**€ 2.099**
Totaal erfbelasting (3 kinderen)	**€ 10.881**	**€ 6.296**

€ 4.585 minder erfbelasting bij eerste overlijden in dit vereenvoudigde voorbeeld

Bedragen afgerond op hele euro’s. Totalen berekend vóór afronding per kind.

Vijf jaar na overlijden van vader

Moeder doet geen nieuwe schenkingen en betaalt jaarlijks rente over de bestaande schuld.

Berekening	Zonder schenking	Met schenking
Bestaande schenkingsschuld	€ 0	€ 103.620
Rente jaar 1 na overlijden vader (6%)	€ 0	€ 6.217
Rente jaar 2 na overlijden vader (6%)	€ 0	€ 6.217
Rente jaar 3 na overlijden vader (6%)	€ 0	€ 6.217
Rente jaar 4 na overlijden vader (6%)	€ 0	€ 6.217
Rente jaar 5 na overlijden vader (6%)	€ 0	€ 6.217
Totaal rente in vijf jaar	**€ 0**	**€ 31.086**
Vermogen na aftrek schenkingsschuld*	€ 500.000	€ 377.728
Vermogen na vijf extra rentejaren*	**€ 500.000**	**€ 346.642**

€ 31.086 extra rentebetalingen aan de 3 kinderen samen

* Vóór aftrek van de erfdelen van vader. Aanname: de volledige schenkingsschuld blijft uitstaan. Geen aflossing, vermogensgroei of overige onttrekkingen. Het vermogenseffect van erfbelasting blijft buiten beschouwing.

Overlijden van moeder vijf jaar later

De 3 kinderen erven ieder ⅓. De erfdelen van vader blijven in dit voorbeeld renteloos.

Berekening	Zonder schenking	Met schenking
Vermogen na vijf extra rentejaren	€ 500.000	€ 346.642
Af: erfdelen kinderen uit vaders nalatenschap	– € 187.500	– € 141.648
Nalatenschap moeder	€ 312.500	€ 204.994
Erfdeel per kind (⅓)	€ 104.167	€ 68.331
Vrijstelling per kind (2026)	– € 26.230	– € 26.230
Belastbaar per kind	€ 77.937	€ 42.101
Erfbelasting per kind (10%)	**€ 7.794**	**€ 4.210**
Erfbelasting moeder (3 kinderen)	**€ 23.381**	**€ 12.630**
Totaal erfbelasting beide overlijdens	**€ 34.262**	**€ 18.926**

€ 15.336 minder erfbelasting over beide overlijdens samen

Vereenvoudigd voorbeeld met de tarieven en vrijstellingen van 2026, ook voor het latere overlijden. Geen fictief vruchtgebruik. Vermogenseffect van erfbelasting niet meegenomen. Bedragen afgerond op hele euro’s, totalen vóór afronding per kind.